

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
se primesc după tariful la Administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 750 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Geografie administrativă

Arad, 31 Iulie

O constatare care a devenit banală în ultimul timp e că politica de partid, cu calculele și mârșetele de ordin electoral, cu patimile și meschinăriile ei, se amestecă pe toate terenurile de activitate, în toate manifestările sociale oricât de departe ar fi ele de vre-o legătură cu politica. Starea aceasta de lucruri a devenit ridiculă și ea va face obiectul zeflemelelor și a literaturii umoristice pentru generațiile viitoare, așa precum moravurile de acum o jumătate de secol au fost eternizate în opera lui Caragiale. E de ajuns să strănutăm cineva — de pildă — în Basarabia, pentru a o întregi grupare politică să prindă gaturai la București.

Firește, noile delimitări ale județelor conform spiritului legii administrative ce va intra în curând în vigoare, nu puteau scăpa nici ele de criticile pornite din spiritul de opoziție al politicii, așa cum se practică la noi.

S'ar găsi, desigur, o mie și unul de motive pentru toate delimitările ce se fac să fie criticate pe chestiuni de ambiții locale. Dar am trecut de mult de faza hipertrofiei spiritului local, pe care o provocase cândva suferințele și prăbușirile războiului, și ne-am întors iarăși la gradul de sociabilitate corespunzător epocii de civilizație în care trăim. Politica singură nu voeste să fiină seama de această orânduire a vremilor și de necesitățile noilor condițiuni de viață ale Statului român.

Așa de pildă, un ziar care apără interesele unei anumite grupări politice, se declară nemulțumit de unele delimitări. Pentru că critica să aibă aparența obiectivității, începe prin a recunoaște că diviziunile administrative și electorale actuale — județele adică — nu corespund toate unei tradiții istorice și necesităților vremii. Multe din ele nu își au originea în trecutul îndepărtat, ci în legislația recentă sau în interesele stăpânilor stregine, — că altele împun administrației sacrificii prea mari sau dau loc la disproporții fără rost și că o revizuire a acestora era necesară, firește, cu toată considerarea atentă a circumstanțelor locale.

Până aci toate bune, dar... — vedeți, este un dar — anumite interese politice se opun unei „revizuirii a delimitării provinciilor” — ca și cum printr-o nouă delimitare a județelor nu s'ar revizui implicit și hotarele provinciilor. Politica regionalistă a ajuns astfel să reediteze formula definitivă prin genialitatea ei a lui Cașavencu: să se facă o revizuire a delimitării dar să nu se schimbe nimic!

Dar aceleași considerațiuni recunoscută mai sus, ca interesele fostelor stăpâni stregine, sau sacrificiile prea mari ale administrației, sau disproporțiile fără rost, sau considerarea atentă a circumstanțelor locale impun — de pildă — sporirea teritorială a județelor din Moldova, în special a celor de pe malul Prutului. Firește că județul Fălcui, bunc-oară, a trebuit să rămână mic și turtit din cauza stării de fapt creată de stăpânirea moscovită în Basarabia. Ce s'ar opune acum unci împărțiri mai raționale a teritoriilor județene, descărcând administrația înținelor județe din Basarabia și ro-

tunjiad sufocatele județe din Moldova?

Reforma administrativă are și rolul sanitar de a înăbuși, într'un anumit fel, ecreșcența spiritului regionalist confundând hotarele provinciale atât de prețioase pentru unii. Geografiei politice, noua legiuire îi opune geografia administrativă, care ține seama numai de interesele locuitorilor din fiecare județ și de înlesnirile mai mari ce le-ar avea o regiune alipindu-se la un alt județ.

Și, precum am spus, sunt multe, foarte multe cazuri, în cari dezvoltarea economică și bunăstarea a unei regiuni a fost oprită în loc din cauza relei împărțiri administrative, a lipsei mijloacelor de comunicație cu reședința județeană și a depărțării acestei reședințe.

O pildă edificatoare găsim la județul nostru. Pe lângă că acest județ este prea mic în raport cu bogățiile lui, cu dezvoltarea lui agricolă și cu marea număr al întreprinderilor lui industriale, delimitarea lui actuală dă loc la unele anomalii cari păgubesc populația a două comune destul de importante. E vorba de Aradul-Nou și de Lipova. Aceste două comune aparțin județului Timiș-Torontal numai pe considerațiunea că linia Mureșului constituie hotarul Banatului, în existența cărui era interesată vechea stăpânire maghiară. Încolo, toate considerațiunile militează în favoarea alipirii acestor comune la județul Arad. Comuna Aradul-Nou, ca necesități economice, de circulație, de transporturi, ca nevoi administrative, constituie o parte integrantă și indivizibilă din orașul Arad. Legăturile comerciale ale acestei comune sunt de multă vreme orânduite exclusiv cu orașul Arad. Tot așa și cu Lipova, care constituie jumătatea unui tot ce-l formează cu comuna Radna. Traficul economic al acestei comune, — deservită de linia ferată principală Arad-Brașov-București și de linia electrică Radna-Arad — se face exclusiv cu județul nostru. Depărțarea de Timișoara și insuficiențele transporturilor pe liniile secundare au făcut ca până și elevii din aceia comună să urmeze liceul la Arad. Din toate punctele de vedere dar, această comună aparține de drept județului nostru.

Citarăm aceste cazuri privitoare la interesele județului Arad pentru ca să se vadă că interesele politice și ale regionalismului nu au ce căuta în operațiunea de delimitare a departamentelor administrative, preocupată numai de înlesnirea ce trebuie să se aducă populațiunii.

Congresul bisericesc din Stockholm

În cursul luni August se va deschide la Stockholm un mare congres internațional bisericesc.

Se vor debate chestiuni importante din punctul de vedere al stabilirii unor norme unitare pentru sprijinul moral religios în combaterea numeroșelor rele sociale.

Reprezentanții bisericii ortodoxe române, la acel congres vor fi: dl Ispir prof. și secretar general al ministerului cultelor, Episcopul Vartol meu al Noului Severin, arhimandritul Scriban (aceștia vor pleca Marți sau Miercuri) și apoi Mitropolitul Nektarie, Mitropolitul Nicolae al Ardealului, însoțit de preotul Scorobet, dl prof. I. Lupș de la Cluj și dl prof. R. Căndea de la Cernăuți.

Ravagiile alcoolismului

NOTE

Arad, 31 Iulie.

Alcoolismul face în țara noastră ravagii spăimântătoare. Averi imense intră an de an în pușgile cărcămarilor și-ale fabricanților de băuturi spirituoase. Gospodări sunt ruinate pentru todeauna de această bautură a Satanei.

În județul Hunedoara, de o pildă, și anume în comuna Petroșani, la faimoasele mine de cărbuni, se află nici mai mult nici mai puțin decât nouăzeci de cărciume. Aceste case ale diavolului adună tot câștigul muncii grele a minerilor din Petroșani.

După socotelile amănunțite ce s'au făcut pentru a se constata cât se bea în acea nenorocită comună, într'un an de zile, am ajuns să cunoaștem și noi acest rezultat îngrozitor:

S'au consumat în aceste nouăzeci de cărciume, într'un an, douăzeci și șapte mii de mii de litri spirit, pe lângă patru sute optzeci de mii litri de vin, cincisute cincizeci de mii de litri cognac, toate în valoare de treizeci de milioane lei.

Iată pentru ce am muncit un an de zile, minerii din Petroșani!...

După muncile de infern în minele de cărbuni, în timpul liber acești oameni își prăpădesc câștigul pe otrăvă, care le seacă forța fizică și-i îndobitoceste.

Cel cari se laudă că vrea binele muncitorilor ar trebui să înceapă o acțiune împotriva alcoolismului care face ravagii în regiunea Petroșenilor.

Conducătorii socialiștilor nu s'au gândit încă la asta?

Umanitarismul lor și-al tuturor ar găsi un potrivit prilej de laudă nobilă pentru binele unor oameni abrutizați de muncă și de alcool.

Consiliul de miniștri

Un nou-consiliul de miniștri s'a (ținut sub președinția d-lui Ion I. C. Brătianu.

S'au examinat lucrările comisiunii pentru aplicarea reformei administrative cari privesc delimitările județelor, fixându-se definitiv aceste limite.

S'au hotărât apoi modalitățile de ajutoare a regiunilor pustite de grindină. Se vor împărți ajutoare în jud. Făgăraș, Salaj și Bihor.

S'a admis sporirea salariilor lucrătorilor din minele Batului. Sporurile vor fi fixate de o comisie mixtă.

După consiliu, la orele 8, a fost la ministerul de justiție, o constituire la care au participat doi miniștri: G. G. Mărzescu, N. D. Chirulescu, G. Tătărescu și I. I. Culej.

Constituirea a privit aprovizionarea Basarabiei.

Compătimirii dăunătoare

Arad, 31 Iulie.

Înainte de a se fi depus în parlament și a se fi votat legea referitoare la reintroducerea bacalaureatului, atât o parte din presa română, cât mai alea cea minoritară a criticat mereu și cu atâta vehemență proiectul de lege, încât critica trecea adesea peste orice limită de obiectivitate. Odată depus proiectul, critica s'a lățit, iar în urma examenelor date în țara întreagă cu un rezultat atât de nefavorabil pentru elevi se susține că legea fiind rea, consecințele ei au pot fi decât dezastroase.

Decând s'a încheiat bilanțul examenelor de bacalaureat aceeași presă în frunte cu cea minoritară, consacră mereu întregi coloane elegiace deplângând soarta tinerilor candidați viitorul cărora ar fi amenințat și distrus prin noua lege. Într'o gazetă minoritară din localitate, în articolul de fond se dădeau mai deunăzi anumite indicațiuni oamenilor de bine, cerându-li-se sprijinul material în vederea „salvării viitorului” tinerimii năpăstuite. Chiar oamenii școlaii, și profesorii secundari îndeosebi, — bineînțeles nu dintre ceie-au făcut parte din comisiunile de examinare — s'au grăbit să scrie, să dea interviuri, emițând adesea păreri contrare legii și nefavorabile chiar comisiilor de examinare.

Presa minoritară este de dreptul revoltată de tristul sfârșit ce l-au avut examenele pretutindeni, și cu toate acestea prin atitudinea lipsită de delicatețe, ca să nu zicem plină de rea credință, nu se stiește de a afirma, că legea este îndreptată contra minorității și că viitorul tinerimii acestora ar fi periclitat.

Presa oricărei țări este datoare, să ia apărarea tinerilor sale generații de căteori se simte nevoia și să i dea tot concursul în năzuințele spre bine și în aspirațiile sale nobile. Dar să-i plângă de jale, ca în cazul prezent, pentru că s'au reintrodus examenele de bacalaureat — mijloc absolut necesar pentru selecționarea elementelor bune și capabile a primi învățământul universitar — este nu numai inadmiabil, dar chiar și în dauna atât a tinerimii, cât și a țării îndeosebi. Bacalaureatul nu este o inovațiune a legii noi, ci este o simplă revenire la un sistem în vigoare la noi înainte vreme și cred, că niciun s'ar putea afirma, că examenul de absolvire din anii precedenți, care nu era decât o formalitate puțin serioasă, a fost o bună măsură pedagogică pentru consolidarea cunoștințelor absolvenților de liceu.

Să li se dea elevilor și studenților tot concursul moral și sprijinul material, pentru că nestăneniții să poată învăța carte ceie sunt capabili și vreau să învețe, fără ca să ducă lipșuri și fără să aibe de învins greutățile traiului. Dar când au dat examene la fel în țara întreagă și egale pentru toți, dreptul exclusiv de a face aprecieri asupra științei lor de cunoștințe le reveni numai comisiilor de examinare, câtă vreme acestea sunt și se presupune că nu pot fi decât nepreocupate și cât se poate de binevoitoare.

Înexplicabil cum chiar unii membri ai corpului didactic secundar în loc să caute

să și mângâie elevii cari n'au corespuns examenului, îndemnându-i la muncă serioasă, se încumetă să le plângă de milă și toată vina s'o arunce asupra sistemului. Sistemul e bun, e unul de unificare și astfel nimeni nu are dreptul și nici nu poate spune, că ar fi nedreptățit, dar putem fi siguri, că în anii ce urmează vom avea încă examene de bacalaureat ca rezultate, ca cel de acum.

Profesorii secundari știu mai bine, că prin năvala dată de copiii de școală înspre porțile larg deschise ale liceelor, acestea sunt suprapopulate. Adevărat, că aveam și avem încă nevoie de un mare număr de intelectuali pentru umplerea golurilor produse prin mărirea țării, dar aceasta nu înseamnă numai decât, că această completare să se facă și în viitor și cu chemații și cu nechemății, ca până aci. Acesta ar fi adevăratul dezastru al țării și pentru viitor, cum și azi aceasta este cauza, că în presă zilnic aproape sunt consacrate coloane întregi potlogărilor umora și delapidărilor altora, tot atâtea fapte mărgave ale unor elemente, cari neavând razim moral și cultural nu se sfiesc de a le comite. Persoane nepregătite au ajuns, în lipsa altora cu pregătiri complete, să aibe rol conducător în unele locuri cari, oricât ar părea de neînsemnate, au totuși importanță vitală în mecanismul statului.

Decât cu oameni pregătiți numai de jumătate în speranța că cealaltă jumătate de cultură științifică și mai ales sufletească și-o completeze prin eventuala protecție, pe care — nu se jenează deloc să o spună — conțeahă, mai bine rămână golurile ne-completate.

Aceasta trebuie s'o înțeleagă părinții elevilor, o știu și o spun profesorii, dar să o spună îndeosebi acum, pentru că elevii să înțeleagă că nici vorbă nu poate fi de vre-o persecuție îndreptată contra lor, ci numai o măsură de selecționare a celor buni și demni de a avea un rol mai important în viața neamului. Și aceasta va fi „salvarea viitorului”, iar nu văicările și deplângerea soartei de azi a elevilor neresușiți, cari se cred tot atâția martiri ai unui sistem nenorocit. Vor fi ei jertfe, dar nu ale sistemului, ci ale concepției morale și sociale ce domina în anii de după războiu.

Nu de compătimirii deci, ci de îndemnul la muncă serioasă are nevoie tinerimea de-astădată, numai acestea nu pot fi dăunătoare, iar țării și neamului încă i-ar fi folositoare.

Dr. Petru Faur.

Patriarhul Ierusalimului la Iași

În cursul luni Octomvrie va avea loc la Iași jubileul de 1600 ani dela înființarea sinodului ecumenic, la care vor lua parte membrii sinodului în frunte cu patriarhul Miron și reprezentanții întregului cler din România.

La această mare solemnitate religioasă va mai lua parte și Patriarhul Ierusalimului precum și alți înalți prelați cari și-au anunțat sosirea.

FOILETON

Poșta fluierătoare

Moșul Ion Cucoranu nu era vânător de meserie, dar mergea adesea cu pușca prin pădure, căci mai întâlnea ba un epure, ba o rață sau alt animal care credea el că i ar folosi la ceva și pe care îl și doboră cu un singur foc.

Într'una din zile stătea în pădure, pe malul bălții lui Petriche, cu pușca în mână și se mai gândea la timpurile trecute. Când dindu-se el așa, și-a adus aminte că un vânător a spus cândva că: dacă s'ar apuca cineva să scobiască cu o briceag într'o poștă, (alice mari pentru lupi) înainte de-a o pune în pușcă, când ar trage ar fluera mai strâșnic decât un om voinic.

„La să încerc” zise moș Ion și scoate frumos din geanta de piele de căprioară dela sold, o poștă și începu să o scobiască alene cu briceagul. După ce isprăvi, o așează frumos în țeva stângă a armei, — căci cea dreaptă era încărcată cu furtuclă pentru epuri — îndeață apoi o mână de hârtie cu varga cea de fer care nu lipsește nici odată dela un vânător. După ce a încărcat bine arma își alege un loc mai gol de copaci și țafe de unde să poată vedea și trage. Nu

afârșise încă de ales locul și zări un cogaș mite epure care se ivi pe poziția de rășhoi a moșului; epurele mai făcu câteva sărituri pe malul bălții și se așeză în două labe.

Moșul nostru zise în sine „A, stai tu că stai bine” pune apoi pușca la ochi și tranc, un foc, dar în loc să tragă cu țeva dreaptă, trage cu cea din stânga din greșală. Moșul tresări speriat de fluierătură puternică. Poșta scăpă pe țevă acotese o fisurătură neașteptată de moș Ion, dar nu nimerise epurele, ci trecuse printre urechi numai, atingând pielea. Epurele căzu jos de apaimă!

Moșul pune mâna pe epure, dar el, mort ca toți morții. Căută moșul prin buzunare găsi o sfoară cu care legă epurele de picioare și îi agăță la sold lângă desăguță, apoi luă drumul către casă nimit de bucuria izbăvii lui, pentru că să spue și altora.

S'oborând moșul la vale printre copaci, pe drumul îngust și ocilit, se întâlni cu moș Gheorghie Ceureanu, vânător vestit prin împrejurimi.

— L'at lovit, bre Ioane? Măre' bre!

ce ochi bulbacăți și hoibați mai are băță-l pustia, dar mșcă bre! ce nu l-ai lovit bine?

Până să mai răspundă Cucoranu și să bage de seamă că epurele e viu, simte o smucătură repede, epurele acote piciorule de dinainte și zup jos; după două sărituri așa rămâne jos, iar el, din câteva salturi lungi, și repezi dispare după cotiturile drumului.

Moșegii trag câte un foc în urma lui dar nu l'a mai nimerit nici unul. Epurele și-a urmat drumul fugărit de copii.

— Acum să-l băță pustia, nu când era la mine în spinare.

— Să vezi, moș Gheorghie, începu moș Ion și spuse toată întâmplarea cu poșta găurită. Dar se lăsăm la naiba ce-a fost și să mergem mai la deal, poate ne mai cade ceva, bre. Să mergem.

După o bucată de drum ajunseră la murea dealului, de unde se vede aproape satulor Baia, și pe unde nu mai erau copaci.

— Pauzi copiii noștri, sunt în sat, i-au încălțat căni, hai să-i aducem căci altfel nu s'apă degrabă, zise moș Gheorghie.

Mergând în sat, văd copiii și căni unii gospodar, cum dădeau țărcoale împrejurul unui coșar pentru păpuși (pățul).

Gospodarul, cum vede pe vânător, îi cheamă și le spune.

Mica publicitate

Intreprindere comercială caută funcționari cu cunoștința de birou, precum și dactilografă cunoscând limba germană și română. Adresa la Administrația ziarului. (1554)

Imobil de vânzare. În Strada Episcopului Radu 23 (colțul Magyar ucca și Csiky ucca) casă modernă pentru prăvălie, cu un restaurant de clasa doua, cu vânzare nelimitată, cu aranjament și 3 camere. Se poate prelua imediat. Cu lămuriri servește proprietarul casei. (1552)

Arhitect diplomat T. CIORAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românilor Nr. 7.

Lucrători specialiști locomotive ajustori, strungari, montatori, cazangii, turnători 18-22 Lei pe oră caută „SOCIETATEA FRANCO ROMÂNĂ BRAILA” a-se prezenta direct la atelier. (1502)

Vizitați! Vizitați!

Croitoria și postavaria tinereții elegante

N. ARITON, Str. Bucur Nr. 14.

Confectionează cu multă eleganță costume civile, militare, precum și tainorii pentru dame, croială ireproșabilă posedând în permanență stoffe engleze și franceze cu prețuri ce desfid orice concurență. (1477)

Încercați spre a vă convinge!

Depozit de mărfuri din Transilvania și Bacica!

Reich B. Carol Fiul și Comp.

Arad, Bulev. Regina Maria No. 15. Telefon interurban: 640. Telegram-adresă: FABRICA DE PUNII REICH.

Confectionează: Mărfă de tunii pentru gospodării, stoffe eslime, mreje, mreje intermediare pt. tenis, curele din căneapă pt. mașini, tunii pt. plute. — Depozitate: Perdele, pânză pentru musamale, povere netede și vărgate și pânzături împregnate contra ploii, pânzături pt. mătreațe, saci pt. cereale și pânză de lută, pompe de incendiu, iurturi și alte obiecte confectionate din in și lută. (1514)

Tășătorie de păr de cal.

Primăria Șimandul de sus.

No. 693/1925. (1553)

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștința publică, cu dreptul de vânat pe teritoriul com. Șimandul de sus (jud. Arad), circa 4000 jug. cad șes se arendeară pe termen de 10 ani, dela 1 Sept, 1925 până la 31 August 1935 — prin licitație publică orală în ziua de 31 August 1925 la orele 10 a. m. la primăria comunală. Condițiile detaliate se pot vedea în orele de birou în cancelaria notarială Șimandul de sus, la 20 Iulie 1925 PRIMĂRIA.

Se deschide un curs nou de dactilografie și stenodactilografie în limba maghiară și germană la întreprinderea de mașini de scris BODNAR Arad, Strada Horia No. 2. Inscriserea peste toată ziua. (1550)

Cu ocazia concursului de galantare ce se va ține în zilele Târgului de Mostre din Arad, am avut prilejul, multe galantare să observăm, între care, ca surprinzător trebuie să declarăm galantarul Firmei de modă STRASSER, vis-a-vis cu catedrala luterană, colțul Strada Cloșca (Szent Laszlo-utca). Face o senzație portulul splendid nou, acestei firme, edificat tocmai pt. prezentul Târg. Decorarea acestui nou galantar cu articolele fine de modă, nu numai că ridică vaza strazei, ci și renumele proprietarului STRASSER, care de mult e cunoscut cumpărătorilor aradani. În interesul Dv., vizitați acest galantar. (1548)

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr. VAGONASTRA TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE. Automobile pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. (Încărcatură 3 tone). Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de gheinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. Presă cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orice marcă. Piese pentru motoare de benzină de orice mare.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magazii de consignatie mai jos notate:

- Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri nr. 6. Brașov: „Silvania” Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor nr. 7. Cernăuți: „Mecano” S. A. Piața Unirii numărul 9. Cluj: Biaga Emil, Piața Ștefan Cel Mare numărul 3. Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj. Oradea-Mare: „Economia” S. A. p. t. Comerț și Indust. Piața Mihai Viteazul 1. Sătmari: Frații Prinț, Turnătorie de Fier și Fabrică de Mașini Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade. Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. întreprind. tehnica Strada Ștefan V. 1a. Timișoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorave-gasse 5.

Marile serbări culturale dela Arad

În cadrul Târgului de Mostre vor avea loc în Arad mari serbări culturale. 1 August, la orele 10 pe terenul din naintea școlii de comerț, din localitate serviciu divin. În caz când timpul va fi nefavorabil în Palatul Cultural. La orele 10 și 1/2 deschiderea festivă a expoziției de mobilă. La orele 11 se va deschide expoziția dela Liceul Moise Nicoară. La orele 9 seara va avea loc în Palatul Cultural un concert dat de Filarmonica maghiară din Cluj, cu următorul program: Beethoven: Simfonia a III. Debussy: Suite. Liszt: Rhapsodie Hongroise. Duminecă, în 2 August, la orele 6 d. a. va avea loc, tot în Palatul Cultural, un mare festival al scriitorilor români, la care își vor da prețiosul concurs, afară de scriitorii anunțați și pianista Elisabeta Cotruș și Corul „Armonia”. Luni, 3 August, se va juca „Omul cu evanghelia”, operă în 4 acte, de Kienzl, cu concușii Soților Mărcuș. Miercuri, 5 August, se va reprezenta „Mireasa vândută”, operă de Bedrich Smetana, cu concursul soților Mărcuș. Joi, 6 August. Filarmonica din Arad va da în Palatul Cultural un concert, cu următorul program: Enescu: Rhapsodie roumaine. Ciaikovsky: Concert în si de mol (solistă pianista Elisabeta Cotruș. Wagner: Meistersinger Quverture. În fiecare zi la orele 19 se va ține concert radio în Liceul Moise Nicoară unde se vor putea asculta cele mai admirabile concerte din lume, prin aparatul construit de fabrica I. Berliner din Austria.

Noua împărțire administrativă a țării

Au fost determinate limitele majorității județelor din țară. Comisiunea pentru aplicarea reformei administrative s'a întrunit azi la orele 9 a. m. la Presedinția Consiliului și la orele 11 la ministerul de Interne. Au participat la lucrări și d-nii Conșt. C. Brătînu, N. N. Săveanu, General Moșoiu, G. Tătărescu și I. Ionescu. D. prezidinte al consiliului a primit delegațiunile sosite din diferitele regiuni ale țării spre a expune doleanțele lor în legătură cu delimitarea județelor. Delimitările făcute până acum în sediul de azi s'au determinat limitele județelor din Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina, precum și la trei părți din județele din Ardeal. Pe ziua de 1 Octombrie va intra în vigoare noua împărțire a județelor din punct de vedere administrativ. În ce privește partea financiară, ea va fi aplicată odată cu noul an financiar, adică dela 1 Ianuarie 1926. Noua împărțire administrativă a comunei va intra în vigoare tot dela 1 Ianuarie. Decretele cu noua împărțire administrativă a județelor, plășilor și comunelor, vor fi întocmite la cursul lunii Septembrie, până când toate lucrările vor fi definitiv terminate. Schimbările de numiri la comune. În ce privește schimbările de nume la comune, ele nu se vor face decât acolo unde fostele stăpâniri străine tre-useșă alte nume în locul celor românești. Pentru redactarea anteproiectului regulamentului de administrație interioară a județelor și comunelor s'a numit următoarea comisiune: d-nii Al. Crăsanu, secretarul general al ministerului de Interne, M. Varanu, inspector general administrativ, Onoșiu Bunesch, prefect al jud. Argeș și dep. N. Ioan. În Bucovina și Transilvania Bucovina va avea următoarele 5 județe: Câmpulung, Cernăuți, Radauți, Storojineț și Suceava. Județul Solnoș-Dobruca se va chema pe viitor jud. Sucevi, iar jud. Bistrița-Năsăud va deveni jud. Năsăudului. Capitala jud. Satu-Mare va fi la Baia Mare. Comisiunea pentru aplicarea reformei administrative se va întruni în plenul ei în primele zile ale lunii Septembrie.

Concertul „Radio” în Arad

Cine a trecut ieri seara între orele nouă și douăsprezece prin str. Călugărească, care de obicei la acea oră e destul de liniștită, a putut observa o mișcare nobișnuită în întreaga stradă. Toți fruntașii orașului nostru, au putut fi văzuți îndreptându-și pașii înspre Nr. 34/36 al acestei străzi, unde, după cum s'a anunțat, a avut loc prezentarea aparatelor de recepție Radiofonice, confectionate în atelierul firmei „Electrica” din Timișoara. Aceste aparate au fost instalate în încălzitoarea grădina a d-nii Danil Varga și manipulate de cei mai buni specialiști ai firmei și anume, unul de d-ning. Carol Molnar iar altul de d-ning studentul inginer Sabin Papp. La ora 9 aparatele au fost puse în funcțiune. Cu toată rădăcina decorațiilor atmosferice nu s'au putut efectua recepționări perfecte, totuși datorită priceperii cu care s'a manipulat, publicul de față a avut ocazie să asculte concerte și discursuri executate la sute de km. de orașul nostru. După câteva desăvârșiri, aparatul d-nii Sabin Papp e pus în legătură cu Parisul și minunea s'a făcut Noi, în frumoasa grădina a d-nii Varga din orașul nostru, auziam a năunându-se în eleganta limbă franceză: „Bon soir!” Radio diffusion... urmând apoi un adorabil concert de vioară. După câteva clipe se aude o orchestră care a făcut deliciul întregului auditoriu. În câteva clipe, aparatul supus priceperii remarcabile a d-nii Sabin Papp, ne aduce: „Hallo, hallo! hier Radio Wien auf Welle 530...” și începe o conferință care din cauza prea multor descărcări atmosferice nu s'a putut asculta până la sfârșit. După o mică pauză, ni se anunță în atât de frumoasă limbă italiană: „Bona sera! Stazione Radiofonica Roma — Unione Radiofonica Italiana” și am putut auzi din celebra operă „Favorita” a lui Donizetti, distingându-se baritonul Baldassare și soprana Mariei Lazarri Gabrielli.

— Iată colo s'a vârt. — Cine, bre?... — Epurile, cine altul, răspunde cinstitul Băsan. Aleargă moș Ion la gura coșarului și în adăr zărește ghemuit într'un colț epurile pe care îl scăpase cu jumătate de ceas mai înainte. — A! stai! tot și meu ești. Ce se întâmplase? Epurile în fuga lui nebulă și fiind încă ametit de întâmplarea știută, a nemerit în sat, văzând poarte deschisă la o curte, intră, înăuntru; dar aici dădu peste alți câini și fiind tocmai înaintea coșarului, s'a repezit înăuntru, rămânând afară și câini și copoi, căci ei nu încăpeau pe gură. A încăput bietul epure iar pe mâna lui moș Ion. Moș Gheorghe zise lui moș Ion. — Dă-l, bre la mine să-l împuşc eu. — Ba nu-l dau zise Ion, căci am să-l țin viu: S'au întors vânătorii către Cătmărești cu epurile legat bine și agățat pentru a doua oară lângă desăguța de piele de căprioară. Pe drum vorbind de epure își aduc aminte că boerul de pe moșia lor are mai multe sălbăticiuni închise într'un ocol de gâră și cred că ar cumpăra și epurile. Vânătorii s'au învoit și nu s'au mai oprit pe acasă, ci au niers deadreptul la boer. Cuconu Jenică când a văzut așa epure mare și încă de parte bărbătească, zise vânătorilor că chiar avea nevoie de asemenea animal, căci în ocolul său avea numai epuroaice. — Vă dau doi galbeni și lăsați aici le zise el. — Il lăsam, cucoane, de ce nu, că doar pentru asta am venit la Dv. Iau banii, îi împărțesc vânătoarește, și când să plece, aud pe boer zicând, că epurile e bătăru și că vrea să-l împuşce el singur. Dă boerul drumul epurei în vie, căci via era împrejmuită cu gard de sârmă, înalt cât omul, și nu-i era teamă că l va scăpa. Epurile, cum s'a văzut slobod a început să slege prin zăpădă; boerul, franc un foc, două dar nu-l nimereste iar bietul animal speriat aleargă drept în fuodul vii unde vântul adunase zăpada cât gardu; epurile urcă în fugă zăp da și zup ducolo de gard. Boerul injură de vre'o două ori și intră supărat în casă. Vânătorii noștri iau frumos drumul spre casă minunându-se de norocul epurei și mulumii că au căpătat atâtea bani. Scoberând la vale spre iazul Braeștii, ajung pe două femei ce veneau dela oraș și care cum îi vede le strigă: „Iaca acolo s'a ascuns lângă iazul Braeștii în tufele cele de spini”. — Cine s'a ascuns, femeilor hăi, lătreabă moș Ion. — Epurile, bădică. Când aud vânătorii și asta, au început a râde.

Revenind Viena am auzit în parte „Geschiedten aus dem Wienerwald” de Johann Strauss. În același timp, la aparatul d-nii inginer Molnar s'a putut auzi Londra cu un concert simfonie, apoi Toulouse (Franta), Munster (Germania), Belgrad (Jugoslavia), Milano (Italia), Praga (Cehoslovacia) etc. Așa că datorită ingeniosului aparat am putut în răstimp de 2-3 ore, să cutreerăm toate orașele mari din Europa și să asistăm la concertele, producțiunile artistice și discursurile din cele mai mari centre culturale și politice ale Europei. Ce menire mare are acest aparat pentru dezvoltarea noastră culturală precum și pentru a ne procura distracții alese și nevătmătoare; un fel de recreație după neplăcerile și oboseala unei munci încordate peste zi, — nu cred necesar să mai arăt. Această se vede din cele înșirate mai sus, — și credem că oamenii noștri de conducere, căci ei sunt chemați în primul rând a sprijini progresul, vor vedea cât mai urgenta necesitate a introducerii Radiofoniei și la noi în țară. În prezent, publicul arădan se poate bucura de concertele radiofonice aranjate de numita firmă din Timișoara timp de câteva zile în șir. Instalarea aparatelor pentru concertul de aseară, s'a făcut cu concursul cunoștințelor întreprinderi electrice arădane Varga și Kerschfeld care a construit antene de probă pentru două aparate cu câte trei audiouare. Aparatele după am amintit au fost instalate de specialiștii firmei „Electrica”. Dintre invitați am notat pe dl dr. Ioan Robu șef-ormarului orașului, dl dr. Ștefan Anghel primarul orașului, dl și doamna prefect de poliție Filotti Zamfir, dl și doamna colonel Georgescu comand. cercului de recrutare, dl colonel Părușescu, dela Marele Stat major, dl Avram Bulzan dirigintele oficiului P. T. T. de reședință, dl maior Cătușescu, dl medic colonel Opris, dl căpitan Anghelescu, domnii locot. Munteanu, Mihăilescu și Voiteanu, reprezentanții presei din Arad și mulți alții al căror nume de scăpă.

Inființarea unei Universități Internaționale. Geneva, 29 (Rador). — Comisiunea din Liga Națiunilor s'a ocupat zilele acestea cu plan de conlucrare intelectuală internațională, prin întemeierea unei Universități Internaționale pentru formarea oamenilor de stat, diplomați, redactori politici, profesori pentru științele politice destinate la catedrele Universității. Institutul de curând format în Paris, a fost rugat să examineze posibilitatea practică a înființării acestui plan.

Noii prețuri maximale

Arad, 31 Iulie. Cu data de 1 August prețurile maximale sunt următoarele: Faina neagră 10 lei kg., faina 9-uit uegră 13 lei kg., faina albă 15 lei kg., faina de patiserie (Lux) 17 lei kg. Aceleși prețuri s'au stabilit și pentru pâine. Corurile și franzele se vor vinde cu un leu bucată și nu cu 1 lei 50 bani ca până acum. Peștele sărat pe kg. se va vinde cu un leu mai puțin decât până acum. În schimb carnea de porc s'a scumpit. Până acum 1 kg. carne de porc era 42 de lei, dela 1 August se va vinde cu 46 de lei kg., iar kg-ul de slănină cu 2 lei sau mult. Prețurile celorlalte produse alimentare rămân neschimbate și sunt aceleași cu cele din luna Iulie. Având în vedere prețul carni de porc observat o mare, baza acestei mărci este exportat intensiv ce se face acum cu porci, deci Consilieratul economic al orașului Arad vrând nevrând a fost silit să ridice prețul acestui produs alimentar. Vvvd.

Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. Sucursala Arad. Capital social și fond de rezervă Lei 345.000.000. Se ocupă cu toate afacerile bancare. Primește depuneri pe lângă cea mai favorabilă fructificare. — Cumpără și vinde valute și devize. — Eliberează cecuri de vamă — Mijlocește transmiseri mai favorabile și punctual pe ori și ce piață din țară și străinătate. 00000 (1526) Centrala: BUCUREȘTI. Sucursala în străinătate: Paris, Constantinopol. Sucursale în București: Calea Victoriei, Calea Griviței, Piața Sft. Anton, Calea Moșilor. Sucursale în Țară: Bălți, Brăila, Chișinău, Cluj, Cernăuți, Constanța Galați, Ismail, Lipsican, Oradea-Mare, Radauți, Reni, Târgul-Mureșului. Nrul telefoanelor secțiilor devize 201, 241 și 555.

Lucrările comisiei edilitare a orașului Arad

Arad, 31 Iulie

Azi înainte de masă comisia edilitară a orașului Arad a fost la băile Neptun din localitate spre a cerceta și intrucat s'ar ajunge la o înțelegere cu societatea ale cui sunt băile, orașul Arad are intențiunea ca să rescumpe aceste băi.

Di consilier economic Vasile Dârlea spune, că Primăria orașului Arad văzând că orașul nostru nu are destule locuri unde publicul poate să se mai recreze în decursul căldurilor de vară, a aflat de interes general ca aceste băi să le ia Primăria în mână.

Primăria vrea să ca aceste băi să le modernizeze și să le mai mărească, ceea ce societatea în a cărei mână s'au aflat acum băile s'ar putea-o face, deoarece nu are capitalul necesar.

Astfel după planul întocmit de comisia

edilitară publicul aradan își va afla aici un loc de distracție și de recreare.

Comuna speră să ajungă la un rezultat satisfăcător, deoarece există bunăvoința și din partea societății întrun grad destul de mare.

Comisia a fost compusă din următorii membrii:

Consilier agricol V. Dârlea, Inginer șef I. Mureșan, Inginer Vas Barna, Inginer B. Domotor, Inginer Ghionea arhitect Szantay iar societatea a fost reprezentată prin președintele ei dl Andrei Zabor. Din cauză că planurile comisiei edilitare s'au dus la bun sfârșit în timpul cel mai scurt posibil s'au aibă și funcționarii aradani care nu pot să plece pe la băi un loc unde se vor putea recrea după munca oboseitoare de peste zi.

Industria arădane.

Uzinele „Astra”

Fabrică de vagoane, automobile și motoare.

Societatea uzinelor „Astra”, prima fabrică română de vagoane și motoare s'a înființat în anul 1920 cu un capital social de 75.000.000 lei.

Societatea a achiziționat chiar de la înființare două fabrici mari existente în Arad și anume fabrica de vagoane Johann Weitzer, înființată în 1891 și cuacșurată în toată Europa pentru produsele sale și fabrica de automobile „Marta”, înființată puțin timp înainte de izbucnirea războiului.

Contopirea acestor două uzine metalurgice care se află așezate una lângă alta și care ocupă împreună un teren de peste 200.000 metri pătrați soc. „Astra” a format cea mai mare uzină metalurgică — după Reșița — din toată țara. Cele două fabrici au acum o direcțiune generală comună în Buurești și se completează reciproc în cele mai perfecte condițiuni.

Uzinele „Astra” dispun de o forță motrică de peste 3000 cai — vapori cari sunt furnizați de mai multe centrale de forță și de o serie de motoare izolate.

În momentul de față lucrează în diferite secții circa 2000 lucrători și aproape

200 funcționari. Uzinele însă ar putea ocupa până la 6000 lucrători dacă s'ar pune la contribuție toată capacitatea lor de producțiune.

Fabrica de vagoane — care este și cea mai mare — construiește vagoane de persoane, vagoane de marfă, vagoane-cisterne, precum și orice fel de vagoane speciale pentru cale ferată normală sau îngustă.

Înainte de războiu s'au fabricat aici vagoane pentru Serbia, Bulgaria, Grecia, Bosnia, precum și pentru Ungaria și România. Deasemenea vagoane-motoare ale liniei Arad-Ceuaș au fost fabricate aici.

Actualmente uzinele fabrică vagoane și vagoane cisterne pentru CFR și se ocupă intențiv cu reparațiunile de vagoane și locomotive. Tot aici se fabrică poduri de fer dintr-o frumoașă exemplu este podul monumental care leagă Aradul cu Celetea. În fine cazane de vapori, rezervoare de tot felul și mașini și părți de mașini pentru toate industriile. Turnătoria de fontă și bronz a acestei secții este una din cele mai mari din țară.

Noul ministru al Statelor-Unite face o călătorie în țară

D. William Culbertson, noul ministru al republicii Statelor-Unite ale Americii în România, sosit de câteva zile în București va pleca zilele acestea într-o călătorie mai lungă prin țară în scopul de-a o cunoaște îndeaproape.

O nouă orientare a partidului maghiar democrat

Lupta împotriva ziarului „Brassoi Lapok”

Din cercurile politice maghiare sunt informate că dl Koss Karoly, a întreprins o acțiune în întreg Ardealul împotriva ziarului „Brassoi Lapok” care stăruiește o apropiere între Români și Unguri. Ziarul mai sus menționat duce o politică de învrăjdire cu poporul dominant, pe când adevărata democrație maghiară este coara politicii de izolare și pentru o orientare a politicii maghiare în cadrul intereselor de Stat românești.

În acest scop fruntașul maghiar a hotărât intensificarea activității publicității a partizanilor săi pentru a se nivela toate asperitățile ce dănuiesc încă între Români și Unguri.

Biletele pentru Târgul de Mostre

precum cele pentru toate spectacolele întreprinse cu acest Târg, se vind și anticipativ cu data de 1 August la ghișeul central de bilete de lângă statuia Sft. Treim. Prețul biuetului de intrare la Târgul de Mostre e Lei 20. — Biletul permanent pe cele 10 zile ale Târgului costă Lei 100. (1535)

Personale

Dl Marius Floru, șef de vamă la Arad, a fost mutat la aceeași calitate la vama Tighina. Plecarea saale din orașul nostru lasă v. regretabile printre cunoșcuți și printre cei ce au avut prilejul să fie serviți de acest vechiu și conștiincios funcționar.

Aviz

Aflați că dl dr. Romul Capru și a mutat biroul advocatual din comuna Păncota în comuna Ineu. (1555)

Partidul comunist rus față de România și Bulgaria

Riga, 30. — La Moscova s'a întrunit comitetul executiv al partidului comunist rus pentru a examina situația internațională.

În prima ședință, comisarul Statii, secretarul general al partidului comunist rus, s'a ocupat de situațiunea din peninsula Balcanică protestând contra faptului că guvernul român și bulgar au deslanșat o adevărată prigoană contra mișcării comuniste.

El s'a adăugat că ideea comunistă a priun rădăcinii adânci în peninsula Balcanică, așa că sforțările guvernelor respective de a reprimă mișcarea comunistă vor epuși iar revoluția se va produce mai curând de cât se crede.

În legătură cu convocarea comitetului executiv al partidului comunist ziarul „Pravda” oficioual internaționalii s'a început din nou o vie propagandă de pondegere contra României și Bulgariei.

Cooperatiia intelectuală internațională

Comisiunea internațională pentru cooperatiia intelectuală a desemnat în unanimitate ca director al Institutului internațional pe dl Luchaire, inspector general al instrucțiunii publice în Franța.

Suspendarea vizelor de control între Austria și Germania

Viena, 27. — Toate restricțiunile politice și vizelor de control între Austria și Germania vor fi suprimate la August.

Nouii condamnări la moarte în Bulgaria

SOFIA. — Tribunalul militar din Burgas, a pronunțat azi sentința, în procesul intentat contra lozitorilor din comuna Aitos cari sunt acuzați de rebeliune. Cinci-sprezece din acuzați au fost condamnați la moarte prin spânzurătoare, treizeci și patru la dispoziție sau închisoare grea, iar alții între trei și zece ani. Cealalți au fost achitați.

Ciuma bubonică face ravagii în Crimeia

SOFIA. — Guvernul bulgar a fost înștiințat că în Rusia sovietică și în special în Crimeia băntue ciuma bubonică. Acest flagel a făcut numeroase victime în localitățile situate pe malul râului Volga. La Institutul „Pasteur” din Moscova sunt ieteruați câteva mii de oameni atinși de ciuma bubonică. Din cauza insuficienței mijloacelor sanitare flagelul amenință să ia proporții catastrofale.

x — Fabrica de albituri FISCHER și BERAN va lua parte la Târgul de Mostre și expune și în Sala de Gală. (1536)

x — În Cinematograful Malului Mureșului, azi Sămbătă „Visul unei nopți de vară”, piesă în 6 acte, după opera neperitoare a lui Shakespeare. În rolurile principale Ray Walton și B. Lauche. — Ca adaus „Zigotto” distrugător de grevă, burlesc american în 2 acte. Începerea la orele 9 1/2, precis.

Chestiunea refugiaților de origine română cari doresc să-și câștige cetățenia

Arad, 31 Iulie.

În privința refugiaților de origine română Primăria orașului Arad a făcut o cerere către ministerul de interne, rugându-l să anunțe primăria că sub ce titlu să înscrie în listele de cetățeni refugiați cari inferior și-au înaintat cererile.

Ministerul de interne la raportul Primăriei a trimis următoarea ordonanță:

„Toți acei refugiați cari sunt români de origine, din teritoriul Rusiei și din cele atribuite statelor: Jugoslaviei, Poloniei, Italiei, Austriei și Ungariei, să solicite individual prin o cerere înaintată Primăriei și adresată minist-rului de interne, constatarea naționalității lor în conformitate cu art. 61 din regulamentul privitor la naționalitatea română, urmând ca la această cerere să se anexeze și acte din cari să rezulte că solicitanții sunt români de origine.”

Acei cari doresc să primească lamuziri mai precise să se adreseze dlui prim notar Ștefanuț la Primăria orașului Arad. yval.

Dărimarea Morii Szeccsenyi

Arad, 31 Iulie.

Serviciul ing. aces: al orașului Arad a admis și aprobat planurile inginerului Bertalan Domotor pentru demularea morii Szechenyi și parcelarea teritoriului. Lucrările de demulare se vor începe încurând.

Însfârșit după demularea acestei mori și edificării de alte case va avea și Aradul un aspect cu mult mai frumos.

Totodată serviciul ingineresc, în legătură cu serviciul hdraulic a admis în principiu parcelarea terenului pe care îl are în posesiune întreprinderea Alfa.

Nu mai în principiu deaceia pentucă în primul rând trebuie să se ceată și opiniunea juriscoposului orașului Arad.

Astfel orașul nostru va putea lua prin edificarea acestor terenuri o extindere cu mult mai mare. yval.

— Pentru 8 Lei se primesc în toate tutungerile polițele de asigurare împotriva accidentelor, în valoarea de 100.000. Lei a Soc. Anou. de Asigurări General-„AGRONOMUL”. (1557).

Examenul de absolvire a școlii de notari

Arad, 31 Iulie.

Azi a luat sfârșit examinarea tezelor la scris a candidaților de notari. Rezultatul este unul din cele mai satisfăcătoare. După declarația d lui președinte a comisiei, dr. Marin Văraș rezultatul este cu mult mai satisfăcător decât a școlii de notari din Lugoj și Făgăraș.

Obținerea acestui rezultat ne măgulește foarte mult, deoarece în școala aceasta desi s'au început cursurile mai târziu totuși s'a obținut un rezultat bun. Meritul acestui

rezultat îl revine în primul rând d lui subprefect dr. Augustin Lazar directorul acestei școli care a știut să conducă această școală nou înființată încât să se poată obține un astfel de rezultat. În al doilea rând meritul mai revine și profesorilor cari prin explicațiunile zilnice au putut să contribuie într'un grad satisfăcător la luminarea chestiunii și materiei propuse încât toți candidații să fie pe deplin la mânăți. yval.

La cimitirul românilor din Alsacia

Vizita făcută de dl Diamandi, ministrul României în Franța, la cimitirul românilor din Alsacia, a avut caracterul unei adevărate manifestări de prietenie între cele două națiuni cari se găseau acolo încă odată laolaltă prin sacrificiul vieții și prin victorie.

Se cunoaște tragica soartă a nifericilor prizonieri luați de către germani, în mod inuman în Alsacia, cea mai mare parte din ei săvârșii erii din viață din cauza foametei, frigului și a mizeriei fizice din locurile unde erau tratați cu cea mai cumplită rigurozitate.

Când populația alsaciană mișcă de atăta suferință, încerca să des celor prizonieri cel mai mic ajutor, germanii o respingeau cu brutalitate, și mulți dintr-o compatrioții noștri au trebuit să plătească scump nobilul gest al unei asmenue intervențiuni firești. Este fără nume și fără asemănare martirul pe care l'au suferit sub cerul nostru bravii opteni veniți dela mare depărtare și cari se odihnesc acum într'un decos aspu și dincoș totdeodată și a căru verdeață acoperă ca o mângăire mormintele lor.

Fie la Val de Patre, fie la Strasburg mormintele acestea sunt mereu acoperite de buchete de flori anonime, depuse acolo de vre-un orașean sau steau care își amintesc să fi văzut în viață pe acești niferici eroi cari cu fețele aupte, cu trupurile slăbite se

apleau să ridice vre-o bucăică de pâne săvârșită pe străzile orașelor. Câte o lovitură de baionetă îi împiedica să desăvârșească gestul primordial al omului: gestul foamei. Și această lovitură de baionetă se îndrepta adesea și spre mâna prietenescă întinsă spre sârmanul muribund care se călăina pe picioarele sale extenuate.

Multă vreme va mai dăinui în Alsacia legenda suferințelor soldaților români și în inimile românești recunoștința pe care a știut să o câștige populația alsaciană.

Dl Diamandi a mulțumit dealtminteri în cuvinte emoționante tuturor. Vizita pe care d sa a făcut o a fost considerată de alsacieni și de generalul Berthelot ca un act de infinită delicatețe, mai sles că ea a coincident cu sărbătorearea națională dela 14 Iulie.

Dl Diamandi a legat-o dată mai mult Români de ceace are mai scump și mai sensibil Franța. Ziarele franceze au și sublinat dealfel caracterul oficios și frățesc al prezentei d-sale la Strasburg.

S'a înțeles la noi că nimic nu a putut resumpăra impresia de gratitudine pe care o păstrăm în jurul mormintelor soldaților noștri cu ai noștri la glorie și la moarte, de cât omagiul nouia din cei mai eminenti diplomați veniți să vadă defiland într'ua moarec atât de patriotic drapelul nostru, — imagina gloriei și libertății.

Ultima oră

Incendiul dela Moreni BUCUREȘTI. — Incendiul diu Moreni nu a putut fi încă localizat. Azi se fac încercări ca să se înăbușe focul cu dinamită.

Prinderea escrocului Dâmboviceanu BUCUREȘTI. — Escrocul Dâmboviceanu a fost prins ieri în comuna Drăghici, la locuința învățătorului din loc, și a fost transportat la ora 1 noaptea în Capitală. Despre prinderea lui s'a dat următorul comunicat: Inspectorul Vladimirescu, dela o cunoșcută a lui Dâmboviceanu s'a informat că escrocul se afla în comuna Drăghici. A fost avizat parchetul și judele instructor, cari cu un număr mare de sergenți cu două automobile au plecat spre comuna Drăghici. În pădurea de lângă comună la o depărtare de 12 km. a fost îmbrăcat în haine civile un ofițer dela poliție care în automobil l-a căutat pe Dâmboviceanu la învățătorul care-l adăpostea. Agentul a reușit cu povestea, că e trimis de sora sa ca să îl salveze trecându-l peste Dunăre pela Giurgiu. Dâmboviceanu lăsându se înșelat, a ocupat loc în automobil cu care a fost dus în pădure unde poliția îl aștepta. Dâmboviceanu văzându se prins a scos un revolver, dar înainte de a se folosi de el, arma a fost smulsa din mâinile lui. Cu ocazia instrucției a spus că nu prin pînă tribunaleului a dispărut ei

s'a urcat pe scări la etajul II și de acolo prin poarta din calea Rahovei liniștit a părăsit tribunalul. S'a dus deadreptul la un prieten de-al lui unde a stat până Miercuri când a plecat în Drăghici. În gara de Nord a văzut agenți, cari însă numai cu călători de clasa I și a II se ocupau. El călătorind cu clasa III a scăpat din vederea lor. Judele instructor a ordonat arestarea gazdelor lui.

Groaznic accident de cale ferată

PARIS. — Accelratul de Tours cu 10 vagoane dia cauza deraerei a căzut în fluviu, 17 persoane au murit și foarte multe sunt răniți.

Ciocnire de tramvaie

PARIS. — La expoziția de Artă două tramvaie arcipline sau ciocnit. Dintre călători 20 sunt grav răniți.

Conferința Statelor orientale

PARIS. — Liga Națiunilor va ținea o conferință în luna Septembrie în Paris la care vor lua parte statele Balcanice și Baltice. Se crede că Franța va avea mare influență asupra acestor state în ce privește siguranța hotarelor orientale.

INFORMAȚIUNI

Pentru călători

Direcțiunea Căilor Ferate Arad-Podgoria ne trimite următoarele:

Se aduce la cunoștința ouor public că cu începere dela 1 până la 10 August a. c. pe tot timpul duratei Târgului de Mostre din Arad. Direcțiunea a aprobat pentru toți vizitatorii acestui târg o reducere de 50% la călătoriile ce se fac pe liniile noastre pe baza unui bilet de intrare la Expoziție ce se poate cumpăra dela persoanașul nostru precum și dela Căucele de bilete pe prețul de lei 30.

Onor public călători la ducere va fi obligat a cumpăra biletul întreg pentru clasa în care voiește a călători iar la înapoiere se va folosi tot de acest bilet prezentând personalului nostru biletul de intrare la expoziție ștampilat, făcând dovada că a vizitat expoziția.

În baza acestor bilete nu va mai fi supus la nici un fel de taxă de călătorie la întoarcere.

Administrative

A sosit în orașul nostru dl inspector Butoi, în interes de serviciu.

Vizită ministerială la Arad

Vineri după masă a sosit în localitate dl ministru al sănătății și ocrotirilor sociale N. N. Săveanu.

Deschiderea Târgului de Mostre din Arad

Dopă rezultatul unei munci încordate de atătea luni, Târgul de Mostre se va deschide azi la orele 10 în fața școlii sup. de comerț, în caz de timp nefavorabil în Palatul Cultural printr'un serviciu religios, după savârșirea carui se vor deschide porțile Târgului pentru participarea publicului.

Ziua de Sămbătă este o zi foarte importantă în istoria orașului Arad, căci publicul orașului va primi ca musafiri pe reprezentanții vieții economice din întreaga Românie.

Deschiderea Târgului de Mostre trebuie să umplă de bucurie și mândrie inima fiărilor locuitor din Arad.

Cu conștiința liniștită poate spune ori și care cetățean al orașului Arad, că ce am produs nu ne lasă la urma celorlalte orașe unde s'a aranjat târguri de mostre.

Ca publicul din Arad să dovedească că primește cu fald și cu dragoste pe reprezentanții vieții economice este rugat să-și facă casele, magazioanele și ferestrele cu drapelul respectivilor flori, și pe oapeșii soșii să-și primească cu dragoste frățeară.

Compunerea Camerilor de Muncă

Sunt rugați toți artiștii sculptori, pictori, artiștii dramatizi, muzicanții, profesioniști, precum și profesorii și profesorele de muzică și dans, ca în interesul propriu și în interesul compunerii Camerei de Muncă, să binevoiască a se prezenta în decurs de 3 zile — între orele 8—10 a. m. în oficiul Cultural al orașului Arad (Primărie, etaj I, usa No. 101) pentru a comunica datele lor personale.

Înscriserile la Școala de Industrie Casnică

Direcțiunea Școlii de Industrie Casnică din Arad, strada Căpitan Ignat No. 10, aduce la cunoștința celor interesați că înscrierile la această școală încep în ziua de 1 August a. c.

Cererile se vor adresa Direcțiunii la adresa mai sus amintită.

Vizita unor studenți francezi la Brașov

În zilele de 4, 5 și 6 August, vor veni la Brașov un grup de profesori și studenți dela școlile superioare din Paris.

Doi dintre profesorii francezi vor ține conferințe aci.

Deasemenea se vor face excursiuni prin împrejurimile Brașovului.

Programul primirii oapeșilor francezi se va stabili definitiv zilele acestea de un comitet de intelectualii din localitate.

— Cereți o poliță gratuită de asigurare împotriva accidentelor în biroul din Târgul de Mostre a Soc. Anon. de Asigurări Generale „Agronomul” (Secția de Agricultură, edificiul Liceului). (1558).

Fostul Sultan Mehmet V dat în judecată pentru înaltă trădare

Constantinopol, 29. — Parchetul militar din Angora — a deschis acțiunea publică contra fostului sultan Mehmet Vahid Edin al V-lea a principelui Schim și generalului Hambi Pașă.

El sunt acuzați de înaltă trădare, înțelegere cu anumite state străine în dauna republicii și complor contra siguranței statului turc.

În anumite cercuri se susține că prin această acțiune se urmărește confiscarea averii personale a fostului sultan și compromiterea lui Mehmet al 5-lea, față de mahomedanul din India și Africa care îl consideră încă drept Calif.

Industria de Fier din Arad So cietate Anonimă. I. Fabrică și ține inmagazine: orice aliaje comerciale, de edifiat canalizat, pentru fabrici de țigle, pentru aranjamente de mori, de transmisii, sobe și mașini.

II. Turnătorie de metal pregătește pentru toate ramurile ale industriei diferite feluri de piese turnate din alama, metal și din bronz.

III. Atelierul confecționează: prese excentrice, strunguri simple, mașini de gaurit, mașini de ferăstrau panglica, mașini de ferăstrau tip. Gatter, mașini de frezat lemn, mașini pt. rabotarea lemnului și mașini pt. țimplarie, mașini de mână pt. modelat cărămizi, mașini de săfrimat și de răsnit cucuruz, mașini de tăiat șisă, mașini de

tăiat napi, mașini de modelat pt. furnătorie, — transmisii, lagare cu uleiuri în jur. Roate p. plutitoare de linie ferată-ingusta turnate din oțel, osii, suruburi pt. șine și buloane la șine.

IV. Primește scobirea și poleirea cilindrilor, transformarea locomobilelor a mașinelor de trieriat pt. a fi mănate cu aburi și repararea lor.

V. Ține reprezentanța și magazia în comision dela firma Ganz Elektrotechnica S. A. motoare și mașini dynamo, și a firmei Ganz & Comp. „Danubius” Budapesta piese pentru moare dif. tipuri de motoare cu benzina, gaz și motorina și toate altele fabricațiunii. (1444)

Devizele și valuta.

Rador, 31 Iulie.

BURSA:

Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	12256 75	12262 50
Amsterdam	206.60	206.75
New-York	515.—	515.—
Londra	2500 50	2500 50
Paris	2445 —	2425 —
Milano	1885 —	1885 —
Praga	1527 50	1527 50
Budapesta	72 45	72 50
Belgrad	930 —	940 —
București	265 —	265 —
Varșovia	96 —	96 —
Viena	72 45	72 47

Cursul devizelor București pe ziua de 31 Iulie 1925.

	Curte
Paris	9.44
Berlin	—
Londra	962 —
New-York	197.50
Italia	728 —
Elveția	38 50
Viena	28 —
Budapesta	—
Praga	58 25

Valute:

	Curte	Oferite
Napoleon	755 —	—
Mărci	47 —	—
Leva	140 —	—
Lire otomane	110 —	—
Sterline	960 —	—
Francezi	9 90	—
Elvețieni	39 —	—
Italiani	760 —	—
Drachme	340 —	—
Dinari	3 5	—
Dolari	196 50	—
Marca poloneză	36 —	—
Coroane austriacă	28 50	—
" maghiară	2 50	—
" cehoslovacă	5 90	—

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

Se va effini încălzitul

În zilele de azi, când sunt foarte scumpe lemnele, facem o căsnicie minunată, cu soba (cuptorul) brevetată sistem nou „Zsiguzi.”

Minunata invenție e alui Sigismund Hammer, lăcătar tehnician din Arad. La funcționarea acestei sobe, pe lângă gerul cel mai mare, nu se folosește, nici pe jumătate din combustibilul până de prezent folosit în sobele școalelor, hotelurilor, cafenelelor, băncilor, ospătărilor, școalelor de dans. Aceste sobe sunt vizibile pe dur-

rata Târgului de Mostre în prăvălia tatorului Sigismund Hammer, Bul. Ferdinand 27. (Boros Beni ter), în lui Geza Kanya în edificiul teatrului restaurantul Cornul Vânătorului.

Rugăm atențiunea on. vizitatorului Târgului asupra acestei sobe (cuptor) Depozit permanent de biciclete tare, mașini de cusut. Primim ch. ale prevedea cu verificarea periodică.

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:			Sosirea:		
Teiuș	accelerat	055	Teiuș	accelerat	
Teiuș	personal	455	Teiuș	personal	
Teiuș	expres	704	Teiuș	"	
Teiuș	personal	1208	Teiuș	expres	
Teiuș	"	2108	Teiuș	personal	
Timișoara	"	110	Timișoara	"	
Timișoara	"	610	Timișoara	"	
Timișoara	"	1230	Timișoara	"	
Timișoara	"	1630	Timișoara	"	
Timișoara	accelerat	1924	Timișoara	accelerat	
Curtici	personal	031	Curtici	accelerat	
Curtici	accelerat	610	Curtici	expres	
Curtici	personal	744	Curtici	personal	
Curtici	"	906	Curtici	"	
Curtici	"	1424	Curtici	"	
Curtici	"	1724	Curtici	"	
Curtici	expres	2337	Curtici	"	
Brad	personal	740	Brad	"	
Brad	mot. ajut.	1144	Brad	mot. accel.	
Brad	personal	1616	Brad	mot. pers.	
Brad	mot. accel.	1910	Brad	personal	
Oradea-Mare	mixt	320	Oradea-Mare	"	
Oradea-Mare	mot. accel.	620	Oradea-Mare	mixt	
Oradea-Mare	personal	1027	Oradea-Mare	mot. pers.	
Oradea-Mare	"	2130	Oradea-Mare	"	
Pecica	mot. pers.	530	Pecica	"	
Pecica	mixt	800	Pecica	mixt	
Pecica	mot. pers.	1402	Pecica	mot. pers.	
Pecica	"	1850	Pecica	"	
Jimbolia	mixt	1091	Jimbolia	personal	
Jimbolia	personal	1615	Jimbolia	mixt	
Otlaca	mixt	1555	Otlaca	"	

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accel. spre Arad are legătură.

Pregătirile Ungariei în vederea luptei dela Geneva

Am mai avut ocazie să arătăm, că Ungaria face întinse pregătiri în vederea luptei ce se va angaja la Geneva în toamnă între ea și Mica Intelegeră și în special România.

Pregătirile acestea privesc mai ales propaganda filomaghiară din străinătate, atât de efectivă în fața propagandei noastre inexistente. Dar ele merg și mai departe. Se vorbește chiar despre schimbarea unor legiuri ungurești ce n'au prea fost pe placul străinilor cu trecere internațională, schimbare dela care speră o și mai mare bunăvoință internațională față de Ungaria.

Ne oprim la aceasta, pentru că este dovedă cea mai însemnată a pregătirilor ce le face țara dlii Horthy pentru duelul care se va da la toamnă la Geneva.

Reamintim în primul loc dezbaterile recente dela Varșovia ale Uniunii internaționale pentru unguri, ce o speranță numeroasă lor participare la ședințele acestea au făcut dimpotrivă mult rău Ungariei.

De unde la ședințele anterioare delegații Ungariei erau cei cari acuzau, la Varșovia și-au găsit și ei judecătorii. Acordul evreopolon din prezina conferinței acesteia dela

Varșovia a pus pe un plan principal, în ședința dela Varșovia a Uniunii amintite problema evrească. Delegații maghiari s'au pomenit deci fără veste apostrofați din cauza lui numerus clausus ce este în vigoare la Universitățile și școlile superioare din Ungaria.

Chestiunea aceasta s'a dezbătut apoi în ziarele și broșurile internaționaliste și Ungaria s'a văzut discreditată tocmai în preajma viitoarei întrevederi cu Mica Antantă și tocmai la cercurile evrești internaționaliste cari i-au dat până acum sprijin.

În fața acestor stări de lucruri grupul parlamentar guvernamental, după cum se spune, va cere guvernului Bethlen să revizuiască legile privitoare la numerus-clausus.

Știrea aceasta s'a lansat mai mult în străinătate decât în țară și evident este numai chestiune de propagandă, deoarece parlamentul maghiar nu va avea când să se sezeze de intenția guvernamentului, înainte de sesiunea generală, iar parlamentarii cărora li se atribuie intenția aceasta sunt tocmai cei mai șoviniști din Adunarea Națională maghiară.

Artistice -- Culturale

A apărut:

Ștefan Meșes: Moșile Domnilor și boierilor din Țările Române în Ardeal și Ungaria. („Biblioteca Semăntorului” Arad. Prețul 10 lei).

A. Cotruș: Versuri. („Biblioteca Semăntorului”, Arad. Prețul 5 lei).

„Albina” (No. 25—28) excelenta revistă pentru popor ce se tipărește la București sub auspiciile fundației „Principele Carol”.

Printre colaboratorii acestui număr întâlnim pe: Al. Lascarov-Moldovan, V. Lovinescu, Dr. V. Voiculescu, Pr. I. D. Mihai, N. Bradea etc.

„Transilvania” Anul 56, Iulie—August 1925, Numărul 7—8 cu următorul cuprins: Două serbări memorabile: excursia în Basarabia și jubileul liceului din Brașov. Dr. Onis. Ghibu: La un popas (Conferință).

Mărturisirile unui șef red. francez (Romier) Dr. H. P. P.: Creați un oficiu pedagogic internațional!

Cum a decurs vizita basarabeană.

G. Bogdan-Duică: Multe și mărunte despre Eminescu.

V. Ghidonescu: Serbarea școlară dela Brașov.

Oct. Vorobchievici (Ismail): Dact poveștile ar fi adevărate.

Dr. I. Lupas: Despre foștii elevi ai școlilor ortodoxe române din Brașov (Conferință).

Gavril Todică: Camil Flamarion.

Cronică: (despre ședințele comitetului, reconstituirea secțiilor, serbările din Basarabia, moartea lui Gh. Dima, Concertele dinelor Piraccini-Anușca, Veturia Ghibu, expoziția din Paris, etc. cu colaboratorii: V. Bogrea, ut, H. P. P.

Bibliografie.

Ilustrații: I. P. P. Arhip. Gurie, 5 fotografii din Chișinău

Redacția și Adm.: „Asociațiunea”, Sibiu, str. Șaguna 6.

Prețul 30 Lei.

Depozit general pentru vechiul țegat, Basarabia și Bucovina: Librăria Pavel Suru, București, Calea Victoriei 85, unde se află de vânzare toate publicațiile „Asociațiunii”.

Economice.

Comercializarea gazului metan

Consiliul de îndrumare și control, se va ocupa în prima ședință de comercializarea gazului metan posedat de stat, urmând ca lucrările să fie continuate în toamnă.

Ce cantități de cherestele se încarcă lunar

Serviciul special al mișcării din Direcțiunea generală c. f. r., a întocmit zilele trecute o situație a încărcărilor de cherestele pe lunie 1925. Din studiul acestei situații reiese că în luna expirată s'au efectuat următoarele încărcări:

Regionala București 297 vagoane, regionala Iași 3175 vagoane, regionala Brașov 2173 vagoane, regionala Cluj 4481 vagoane, regionala Timișoara 342 vagoane, regionala Cernăuți 3415 vagoane și regionala Craiova 353 vagoane.

S'a încărcat așa dar, în total 14.237 vagoane în întreaga țară.

Din cotele fixe de cherestele a rezultat în lunie un prisos efectiv de 3220 vagoane, astfel repartizat:

Regionala București, 354 vagoane, regionala Iași 408 vagoane, regionala Brașov 851 vagoane, regionala Cluj 856 vagoane, regionala Timișoara 574 vagoane și regionala Craiova 178 vagoane.

În regionala Cernăuți s'a încărcat întreaga cota fixă, plus 26 vagoane. La cele 14.237 vagoane cherestele adăugându-se 4868 vagoane încărcate cu butuci și cio pitură, rezultă un total de 19.105 vagoane încărcate în luna Iunie în toată țara, față de

13.466 vagoane (at s'a încărcat în luna Iunie 1924).

Majoritatea acestor produse forestiere au luat drumul exportului.

Reduceri de 50 la sută pentru expozițiile din Lipsca și Viena

Ministerul comunicațiilor a luat dispozițiunea să acorde o reducere de 50 la sută la tariful personal și accelerate afară de exprese, vizitatorilor târgurilor de mostre din Viena și Lipsca cari posedă legitimații vizate de direcțiunea târgului.

Expoziția din Viena, are loc dela 6—13 Septembrie.

Târgul de mostre din Lipsca are loc dela 3—20 Septembrie și legitimațiile vor fi semnate de d. dr. Raimund Kohler ca președinte.

Emigrarea muncitorilor englezi fără lucru

Londra, 30. — După o statistică oficială în cursul anului 1924, au emigrat în Africa de Sud, India și Australia, 109.000 muncitori englezi fără lucru. Emigrare de asemenea muncitori continuă și acum.

Guvernul elea a comunicat oficial la Londra că este dispus să permită stabilirea în Grecia, la un mare număr de muncitori specialiști, care acum nu găsesc lucru în Anglia.

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)

În atențiunea vizitatorilor al Târgului de Mostre!

Iuliu Plesz

Casă centrală pentru vânzarea hainelor și a paltoanelor de dame și băieți Arad, Str. Col. Pirici (f. Vörösmarty u.) vis a vis de intrarea din dos a Teatrului. Pe durata Târgului de Mostre marfă immagazinată se vinde pe prețuri foarte reduse. Ateliere proprii engleze și franceze. Rog on. Public a se convinge despre prețurile mele de concurență. — Servire solidă. — Atenție la firmă.